

Ärende: **Utlåtande om utkast till statsrådets målbeslut för försörjningsberedskapen**
VN/30737/2022

Allmänt

Kvarkenrådet EGTS är ett nordiskt gränsregionalt samarbetsforum för de tre österbottniska landskapen i Finland samt regionerna Västerbotten och Västernorrland i Sverige som tillsammans bildar Kvarkenregionen. Som ett av Nordiska Ministerrådets officiella gränsregionala samarbetsorgan finansieras Kvarkenrådets verksamhet dels av Nordiska Ministerrådet, dels av medlemsavgifter och med EU-finansiering anskaffad för projekt. Till Kvarkenrådets medlemmar hör, förutom landskapsförbunden i Finland och regionerna i Sverige, även kommuner, näringslivsbolag och universitet i Kvarkenregionen.

Kvarkenrådet arbetar för att främja och utveckla en stark och livskraftig region genom gränsöverskridande samarbete. Med funktionen som en neutral samarbetsplattform, och med Nordens mest demokratiska förvaltningsstruktur, verkar Kvarkenrådet för alla medlemmar och aktörer inom Kvarkenregionen. Kvarkenrådet är det första helt nordiska EGTS-området.

Med anledning av begäran om utlåtande om utkast till statsrådets målbeslut för försörjningsberedskapen önskar Kvarkenrådet framföra följande kommentarer:

3.4 Försörjningsberedskapens regionala dimension

Ur en beredskapssynpunkt och med tanke på eventuella framtida krissituationer är Kvarkenregionen central för en framtida **livskraftcentral** tack vare regionens starka näringsliv och industri och de redan befintliga goda kommunikationsförbindelserna till norra Sverige och dess starka industrirevolution.

4.1 Energiförsörjningen

4.2 Kontinuiteten i transporterna

4.11 Den militära försörjningsberedskapen

För att trygga Finlands beredskap i kristider har utredningen om en **fast förbindelse över Kvarken** mellan Vasa och Umeå intagits i finska regeringsprogrammet för Orpos regering. I planeringen av viktiga transportleder, såsom denna fasta förbindelse, förespråkar Kvarkenrådet en s.k. **dual use-modell**, där transportinfrastruktur både betjänar civilsamhällets industri- och näringslivsutveckling och militär mobilitet i kristid.

Kvarkenregionen präglas både i Finland och Sverige av **gröna industrisatsningar** och merparten av regionens industriproduktion går på export. Förstärkt infrastruktur över Kvarken är livsviktig för regionens näringslivsutveckling och i förlängningen även för

Finlands framtid. En fast förbindelse över Kvarken kunde bestå såväl av vägbankar, tunnlar och broavsnitt med vägar och tågspår, och den kunde även **koppla ihop Finlands och Sveriges energi- och gasnätverk**.

Enligt finska försvarsmaktens generallöjtnant Mikko Heiskanen skulle en fast förbindelse över Kvarken markant förbättra Finlands förutsättningar för försörjningsberedskap och militär mobilitet i kristid. Försvarsmakten har **identifierat Kvarken som en central led till Natos militärbas och -hamn i Trondheim**.

Även Finlands Näringsliv EK har konstaterat att en kris på Östersjön, där en eller flera finska hamnar är ur operation, skulle ge Finland problem att upprätthålla tillräckligt många självförsörjningslinjer. Idag går 80 % av Finlands import och export via hamnarna. **Den gränsöverskridande transportkapacitet som finns mellan Torneå och Haparanda i norr räcker inte till för Finlands behov i en krissituation** och därför behövs alternativa rutter till väst.

Över Kvarken går redan världens miljövänligaste passagerar- och fraktfärja Wasaline, men trafiken behöver utvecklas på lång sikt. En fast förbindelse över Kvarken skulle **förkorta transporttiderna till isfria norska Atlanthamnar, koppla det finska järnvägsnätet till det svenska, samt ge tillträde till Fehmarn Bält-förbindelsen**, som byggs mellan Danmark och Tyskland. Genom att trygga tillgången till infrastrukturnätverket i Sverige och övriga Europa är en fast förbindelse över Kvarken livsviktig för Finlands försörjningsberedskap.

I kristid är en fast transportled över Kvarken väsentlig som ett komplement till förbindelsen mellan Torneå och Haparanda och leden skulle markant stärka både Finlands försörjningsberedskap och näringslivet i västra Finland och norra Sverige. Kvarkenrådet ser att det är av stor vikt att vidta åtgärder för en fortsatt utredning och utveckling av en fast förbindelse över Kvarken.

Högaktningsfullt,

Mathias Lindström
Direktör
E-post: mathias.lindstrom@kvarken.org
Tel: +358 50 918 6462